

VALITSUSKOMISJONI JA OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU DELEGATSIOONI 2018. AASTA RIIGIEELARVE LÄBIRÄÄKIMISTE LÖPP-PROTOKOLL

Läbirääkimiste poolteks on Vabariigi Valitsuse poolt moodustatud **valitsuskomisjon¹** ja **Omaavalitsusliitude Koostöökogu delegatsioon²**. Valitsuskomisjoni juhib riigihalduse minister, Omaavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni juhivad Eesti Linnade Liidu juhatuse esimees ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu esimees.

Pooled juhivad oma tegevuses Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetest, Põhiseaduse paragrahvist 154 ja 157, Eesti Vabariigi seadustest, poolte poolt kinnitatud läbirääkimiste töökorra, Valitsuskomisjoni ja omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni 2016. aasta riigieelarve osas läbirääkimiste lõppprotokollis kokkulepitust, läbirääkimiste vaheprotokollis riigi eelarvestrateegia 2017-2020 osas kokkulepitust ja käesolevate läbirääkimiste käigus vastu võetud otsustest.

LÄBIRÄÄKIMISTE EESMÄRK JA LÄHTEALUSED

Omaavalitsusliitude Koostöökogu ja Valitsuskomisjoni läbirääkimiste põhieesmärk on kohalikele omavalitsustele stabiilse, seadustele ning Euroopa kohaliku omavalitsuse hartale põhineva tulubaasi kindlustamine, mis tagaks kohalikele omavalitsustele seadustega ja seaduste alusel pandud ülesannete täitmiseks vajaliku tulubaasi ning võimaldaks kohalikuks arenguks vajalikud investeeringud ja omavalitsuste jätkusuutliku arengu.

Omaavalitsusliitude Koostöökogu lähtealused läbirääkimistel:

1. Kohaliku omavalitsuse osakaalu, otsustusõiguse ja vastutuse suurendamine ühiskonnaelu juhtimisel ja korraldamisel, kohalike omavalitsuste poolt osutatavate avalike teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine.
2. Riigikohtu üldkogu 2010. aasta 16. märtsi otsuse 2009. aasta lisaelarve kohta (kohtuasi nr 3-4-1-8-09) seisukohad ning OECD ja CLRAE ettepanekud omavalitsuste finantsautonoomia suurendamiseks, partnerluse arendamiseks ja omavalitsuste koostöö suurendamiseks.
3. Kohalike omavalitsuste tegevustingimuste kujundamisel, reformide kavandamisel ja läbiviimisel Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetest lähtumine.
4. Enamuse riigieelarvest eraldatavate toetuste integreerimine kohalike omavalitsuste tulubaasiga, mis jaotatakse maksutulude ja tasandusfondi kaudu.
5. Taastada 2009. aastani kehtinud omavalitsuste spordi ja noorsootöö valdkonna ülesannete, koos nende kulude katteks kohalikku eelarvesse laekuva tulumaksu osa ja tasandusfondi taastamine 2009. aasta kärbeta eelsele tasemele. Arvestades vahepealseid muudatusi kodualuse maa maksustamisel näha alates 2018. aastast üksikisiku brutotulust tulumaksuna kohalikku eelarvesse laekuva osa määraks 12,13% koos tasandusfondi mahu proportsionaalse kasvuga.
6. Kohalike omavalitsuste poolt täidetavate riiklike ülesannete eristamine õigusaktides ja rahastamine kulu põhised riigieelarvest.
7. Kohalike omavalitsuste koostöö edendamiseks, haldussuutlikkuse tõstmiseks ning teenuste efektiivsemaks osutamiseks analüüsida seadusandlust ja täpsustada seda valdkondades, kus omavalitsuste koostöö on otstarbekam, kindlustades koostöö võimalikkuse erineva suurusega territooriumil ja erineva arvu omavalitsuste vahel.
8. Omavalitsuspoliitika põhimõtete ja suundade avamine riigi strateegiadokumentides.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/326082015026>

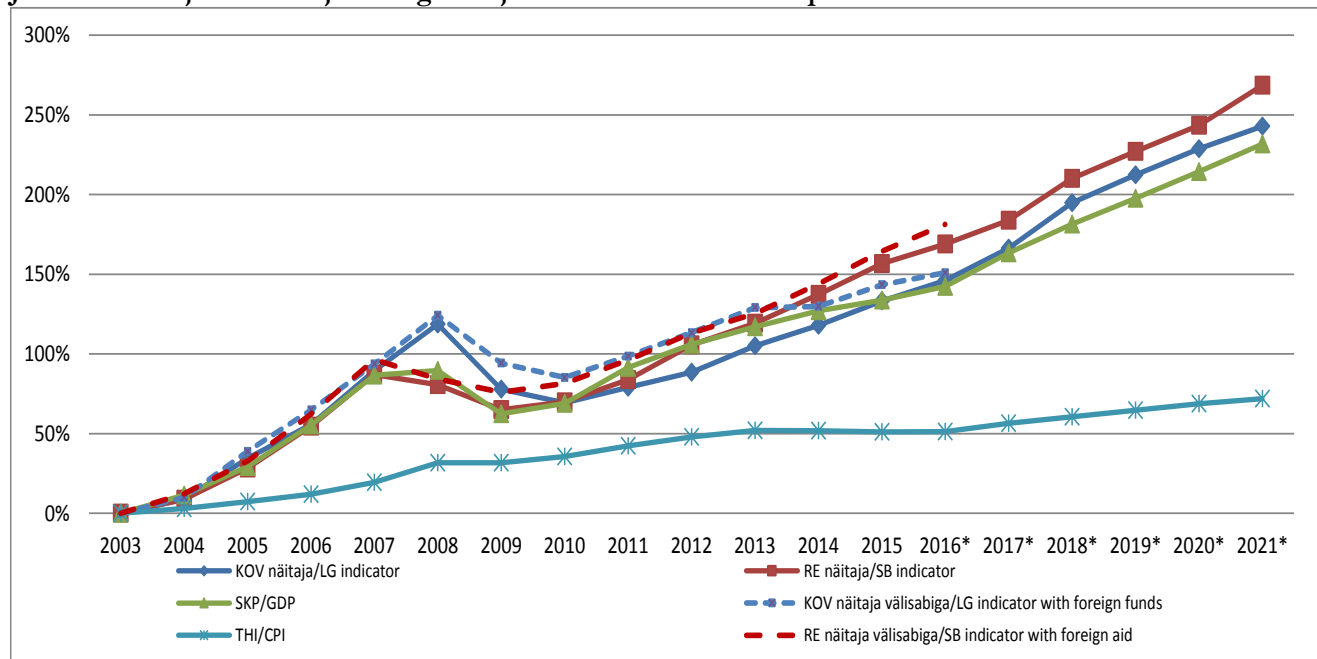
² <http://portaal.ell.ee/18540#1>

LÄBIRÄÄKIMISTE KÄIK JA TULEMUSED

Ülevaade valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni läbirääkimiste tulemustest ettepanekute osas, mis puudutavad 2018. aasta riigieelarvet.

Eesmärk: Omavalitsustele iseseisva tulubaasi, regionaalse tasakaalustatuse ja kohaliku demokraatia suurendamine.

Joonis 1 KOV ja RE näitajate ning SKP ja THI muutuse võrdlus perioodil 2003-2021*

RE näitaja = maksutulud – sotsiaalmaks

KOV näitaja = maksutulud, keskkonnatasud, tasandusfond, tulubaasilised toetused

Tabel nr 1 Kohalike omavalitsuste põhinäitajad

KOV EELARVED	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*
TULUD KOKKU	1 531	1 598	1 679	1 821	2 035	2 143	2 210	2 273
- Tulumaks	788	853	910	972	1 053	1 123	1 190	1 254
- Maamaks	59	58	58	59	59	59	59	59
- Kohalikud maksud	12	13	14	15	16	17	18	19
- Tasandusfond*	75	75	76	77	87	97	102	102
KULUD KOKKU	1 530	1 569	1 658	1 852	2 036	2 161	2 234	2 342
Kassapõhine tasakaal	1	29	21	-32	-1	-17	-25	-69
Tekkepõhine tasakaal*	-2	56	36	-41	-14	-30	-36	-84
Võlakoormus	714	665	668	702	730	772	816	906
Likviidne vara	161	149	167	154	171	181	186	193
Suhtarvud ja kasvud								
KOV eelarve tulud SKP-s	7,74%	7,85%	7,96%	7,94%	8,30%	8,27%	8,07%	7,87%
KOV tulubaas SKP-s	4,37%	4,56%	4,68%	4,58%	4,65%	4,71%	4,72%	4,70%
KOV koondtasakaal SKP-s	0,00%	0,14%	0,10%	-0,14%	0,00%	-0,07%	-0,09%	-0,24%
KOV koondvõlg SKP-s	3,61%	3,27%	3,17%	3,06%	2,98%	2,98%	2,98%	3,13%

KOV eelarve tulude kasv	2,74%	4,39%	5,09%	8,43%	11,76%	5,33%	3,10%	2,86%
KOV tulubaasi kasv	8,17%	7,51%	6,30%	6,34%	8,68%	7,03%	5,91%	4,96%
Riigieelarve pubastulud SKP-s	16,60%	17,44%	17,62%	17,11%	17,49%	17,44%	17,34%	17,64%
Riigieelarve pubastulude kasv (v.e.a)	8,24%	8,12%	4,79%	5,53%	9,26%	5,45%	5,02%	7,34%

* lisandub väikesaarte toetus ja kaevandamisõiguse tasude muutmise kompensatsioon

Tabel 2. Poolte seisukohad omavalitsuste tulubaasi ning 2018. aasta riigieelarveliste eraldiste osas (põhineb RES-il ja hilisematel eelnõudel)

	2017	2018			
		KTK taotlus	Eelarve eelnõu	Kokkulepe	KTK lahkarvamus
1. Tulubaas					
KOV tulumaksuosa	11,6%	11,8 %	11,84%	11,84%	
KOV tasandusfond koos muudest allikatest lisanduvate summadega	77 012 000	91 409 000	88 942 000³	88 942 000	
sh ujumise algõppe osa			321 000 ⁴	321 000	
sh keskkonnatasude jaotuspõhimõtete muutmise kompensatsiooni osa			831 000		
sh väikesaarte toetuse osa			579 000 ⁵	579 000	
2. Eraldised riigieelarvest					
Hariduse- ja noorsootöö valdkond					
Haridustoetus	253 746 618		271 100 000 ⁶		
- Õpetajate tööjõukulude toetus	211 733 399		225 000 000		
- Direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude toetus	14 624 457		14 600 000		
- Koolilõuna toetus	17 796 384		22 000 000	22 000 000	
- Õppekirjanduse toetus	7 710 604		7 700 000		
- Õpetajate ja juhtide täiendkoolitus	1 881 774		1 800 000		
Tugispetsialistide ja tugiteenuste toetus	0	Arvestuslik	6 000 000 ⁷	6 000 000	
HEV õpilaste õppekorralduseks täiendav toetus	0		15 000 000		
Huvitegevuse toetus	5 700 000		14 250 000	14 250 000	
Lasteasutuste õpetajate palgakasvumotiveerimise toetus	2 500 000		13 500 000 ⁸	13 500 000	
Õpilaskodude kohatoetus toimetulekuraskustes perede lastele	2000 eur per õpilane aastas		1 000 000		

³ Sisaldab 10 mln tulubaasi suurendamist

⁴ Ülejäänud osa ca 900 000 laekub tulumaksu kaudu

⁵ Sisaldab maavalitsustelt ületulevat saarevahtide raha ja 3 uue saare lisandumisest tingitud toetuse kasvu

⁶ Riigieelarves summa täpsustub lähtudes KOV koolide õpilaste arvust EHS 10.11.2017, mis selgub riigieelarve menetlemisel.

⁷ Vastavalt KOVidega kokkuleppele jagatakse u 3 mln sellest lähtudes üldist tuge vajavate õpilaste proportsioonist tulubaasi täiendavaks kasvuks.

⁸ Sisaldab 2017. a üle tulevat summat 1,5 mln.

Maakondlike õpilasürituste ja ai- neühenduste, koolijuhtide ja õpe- tajate ühistegevuse ja täiendus- koolituse toetus	1 171 159		1 600 000		
Maakonnakeskusest kaugemal asuvate gümnaasiumide toetus			500 000		
Toetus koolitranspordi rahastami- seks	0		0		
Sotsiaalvaldkond					
Toimetulekutoetusteks ja vajadus- põhine peretoetus	26 648 000		24 749 000		
KOV sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetus	2 663 000		2 663 000	2 663 000	
Toimetulekutoetuse ja vajaduspõ- hise peretoetuse administreeri- mise hüvitis (riiklik ülesanne)	498 000		337 000		
Raske ja sügava puudega laste lap- sehoiuteenus	2 650 000		2 650 000		
Matusetoetus	0		3 970 000		
Asendushoolduse toetus	0		16 704 000		
KOV kultuuri ja sporditoetu- sed					
Toetused KOV kultuuriasutustele (raamatukogud, muuseumid, teat- rid, linnaorkestrid, regionaalsed tervise spordikeskused)	3 381 296		3 484 073	3 484 073	
- sh rahvaraamatukogude teavi- kute soetamise toetus	1 850 974		1 850 974	1 850 974	
Ujumise algõpetuse programmi toetus	230 080		Summa 1,2 mln on jaota- tud tulumaksu ja tasandus- fondi vahel	Kokkulepe	
Investeeringutoetus KOV kul- tuuri- ja spordiobjektidele					
Keskkonna valdkond					
Jäätmemajanduse toetus	2 200 000	2 500 000	2 200 000		2 500 000
Riigimaade ja jätkuvalt riigi oman- dis olevate maade hooldamiseks	66 000	75 000	86 000	86 000	
Kohalike teede hoid					
Kohalike teede hoiu valemipõhine toetus	29 313 000	40 478 878	29 313 000		40 478 878
Kohalike teede juhtumipõhine toetus	0		9 000 000	9 000 000	
Regionaalvaldkond					
Ühinemistoetus	14 339 000		28 678 000	28 678 000	
VV algatatud ühendamiste kulude hüvitis			1 200 000		
Kvoodiraha lasteaedade ja hool- dekodude energiasäästu investee- ringud	12 100 000		10 000 000 ⁹	10 000 000	

⁹ Prognoos. Kulu sõltub kvoodiraha laekumisest ja KOVide aktiivsusest projekte ellu viia

Perekonnaseisu ja rahvastikutöitingute hüvitis	21 000		1 127 000 ¹⁰		
Väikesaarte toetus	416 000		Kajastub tasandusfondi hulgas KOV tuludest sõltumatusena	Kokkulepe	
Üleriigiliste omavalitsusliitude rahvusvahelise koostöö toetamiseks	119 000	150 000	119 000		150 000
Maakondliku arendustegevuse toetus			2 056 000		
Pealinna funktsioonide teostamise toetamine	0		0		

¹⁰ Sisaldab maavalitsustelt üle tulnud funktsioonide kulu ja Tallinnaga halduslepingu kulu

Tabel 3. Omavalitsusliitude Koostöökogu ja valitsuskomisjoni delegatsiooni fiskaalse mõjuga ettepanekud

I RAHANDUSE VALDKOND

OMAAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD																																																						
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD		PÕHJENDUS					VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS																																															
Ettepanek 1. Taastada 2009 aastani kehtinud omavalitsuste ülesanded spordi ja noorsootöö valdkonnas, selleks taastada kohalikele omavalitsustele ülekantava tulumaksumäär majanduslanguse eelse perioodi tasemele arvestades ka maamaksuvabastuste kompenseerimise eesmärgil tulumaksu eraldamise määra tõstmist 0,2 protsendipunkti võrra <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2016 oodatav</th> <th>2017 EA</th> <th>2018 kava</th> <th>2019 kava</th> <th>2020 kava</th> <th>2021 kava</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tulumaksu %</td> <td>11,6</td> <td>11,6</td> <td>12,13</td> <td>12,13</td> <td>12,13</td> <td>12,13</td> </tr> <tr> <td>Tulumaks (mln)</td> <td>910</td> <td>952</td> <td>1011</td> <td>1064</td> <td>1118</td> <td>1174</td> </tr> <tr> <td>Kasv võrreldes eelmise aastaga</td> <td></td> <td>+ 42</td> <td>+ 105</td> <td>+ 55</td> <td>+57</td> <td>+ 58</td> </tr> <tr> <td>-majanduse kasvu arvel</td> <td></td> <td>+ 42</td> <td>+ 59</td> <td>+ 53</td> <td>+ 54</td> <td>+ 56</td> </tr> <tr> <td>maksu muudatuse arvel</td> <td></td> <td></td> <td>+ 46</td> <td>+ 2</td> <td>+ 3</td> <td>+2</td> </tr> </tbody> </table>								2016 oodatav	2017 EA	2018 kava	2019 kava	2020 kava	2021 kava	Tulumaksu %	11,6	11,6	12,13	12,13	12,13	12,13	Tulumaks (mln)	910	952	1011	1064	1118	1174	Kasv võrreldes eelmise aastaga		+ 42	+ 105	+ 55	+57	+ 58	-majanduse kasvu arvel		+ 42	+ 59	+ 53	+ 54	+ 56	maksu muudatuse arvel			+ 46	+ 2	+ 3	+2	2016. aasta riigieelarve kohaselt oli kohalikel omavalitsustel kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 sätestatud ülesannete täitmiseks riiklikest maksudest ja riigieelarve eraldistest tulubaasi ühtlustamiseks laekuvaid vahendeid 140,8 miljonit eurot ehk 13% enam kui 2008. aastal. Seevastu riigieelarve maksulised tulud (ilma sotsikindlustusmakseteta ja muude edasiantavate tuludeta) kasvasid 2016. aastal võrreldes kriisieelse 2007. aastaga 1160 miljoni euro ehk 45 %, mis tähendab seda, et kohaliku elu korraldamiseks mõeldud rahaliste vahendite kasv on 4 korda aeglasem kui keskvalitsuse korraldatavas tegevusvaldkonnas. Samal ajal riiklike maksude (käibemaks, aktsiisid) tõusuga on suurendatud teadlikult ka omavalitsuste kulu mis on mõjutanud oluliselt kohalike omavalitsuste põhiteenuste osutamist - teenuste kvaliteeti.					Valitsuskomisjoni seisukoht: Tulumaksu seaduse muudatuses on KOVide tulumaksu osa kasv kavandatud järgmiselt (koos ujumise algõppe rahastusega): - 2018. a 21 mln ja tulumaksu osa 11,84% - 2019. a 26 mln ja tulumaksu osa 11,88% - 2020. a 30 mln ja tulumaksu osa 11,91% - 2021. a 32 mln ja tulumaksu osa 11,91% Kokkulepe: Kohalike omavalitsuste tulubaasi osaline taastamine tulumaksu laekumise protsendi tõstmise osas toimub aastatel 2018 – 11,84% 2019 – 11,88% KTK eriarvamus: Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamiseks arvestada tulumaksu laekumise protsendi suurendamisega 2020 - 11,92%-ni, 2021 - 11,96%-ni, 2022 - 12,14%-ni. Ülalnimetatud ettepanek sisaldab ka kodualuse maamaksu kehtestamisest tulenevat tulude vähenemist ja laste ujumise algõpetuse kulude lisamist tulubaasi.
	2016 oodatav	2017 EA	2018 kava	2019 kava	2020 kava	2021 kava																																																
Tulumaksu %	11,6	11,6	12,13	12,13	12,13	12,13																																																
Tulumaks (mln)	910	952	1011	1064	1118	1174																																																
Kasv võrreldes eelmise aastaga		+ 42	+ 105	+ 55	+57	+ 58																																																
-majanduse kasvu arvel		+ 42	+ 59	+ 53	+ 54	+ 56																																																
maksu muudatuse arvel			+ 46	+ 2	+ 3	+2																																																

Ettepanek 2. Taastada tasandusfond 2009 aasta alguse tasemel proportsionaalselt ja ajaliselt sarnaselt tulumaksu taastamisega. <table border="1" data-bbox="73 256 927 600"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017 EA</th> <th>2018kava</th> <th>2019kava</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tasandusfond (TaF)</td> <td>76 409 187</td> <td>91 409 000</td> <td>102 499 000</td> </tr> <tr> <td>2009 a. tulude taastamiseks kasv</td> <td></td> <td>10 000 000</td> <td>11 090 844</td> </tr> <tr> <td>TaF regionaalkomponendi rakendamine</td> <td></td> <td>5 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kasv %%%</td> <td></td> <td>19,6 %</td> <td>12,1 %</td> </tr> <tr> <td>Kasv</td> <td></td> <td>15 000 000</td> <td>12 100 000</td> </tr> <tr> <th></th> <th>2020 kava</th> <th>2021 kava</th> <th></th> </tr> <tr> <td>Tasandusfond (TaF)</td> <td>102 499 000</td> <td>102 499 000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Kaevandamisõiguse tasude muutmise seotud tulude tasandamine ja selle kaudu tasandusfondi suurenemine ei ole ettepanekus kajastatud, kuid millega peab arvestama 2017-2021 aastal keskkonnatasude seaduse rakendamise käigus.		2017 EA	2018kava	2019kava	Tasandusfond (TaF)	76 409 187	91 409 000	102 499 000	2009 a. tulude taastamiseks kasv		10 000 000	11 090 844	TaF regionaalkomponendi rakendamine		5 000 000		Kasv %%%		19,6 %	12,1 %	Kasv		15 000 000	12 100 000		2020 kava	2021 kava		Tasandusfond (TaF)	102 499 000	102 499 000		Kohalike eelarvete tasakaalus hoidmiseks on vajalik ka tasandusfondi taastamine 2009 aasta alguse tasemel proportsionaalselt ja ajaliselt sarnaselt tulumaksu taastamisega	Valitsuskomisjoni seisukoht: Valitsuskabinet on KOVide tasandusfondi suurendamise kavandanud järgnevalt: - 2018. a + 10 mln võrreldes 2017. a - 2019. a + 20 mln võrreldes 2017. a - 2020. a + 25 mln võrreldes 2017. a - 2021. a + 25 mln võrreldes 2017. a Sellele lisandub ujumise algõppe rahastus. Kokkulepe: Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamine tasandusfondi osas toimub aastatel - 2018. a + 10 mln võrreldes 2017. a - 2019. a + 20 mln võrreldes 2017. a - 2020. a + 25 mln võrreldes 2017. a - 2021. a + 25 mln võrreldes 2017. a
	2017 EA	2018kava	2019kava																															
Tasandusfond (TaF)	76 409 187	91 409 000	102 499 000																															
2009 a. tulude taastamiseks kasv		10 000 000	11 090 844																															
TaF regionaalkomponendi rakendamine		5 000 000																																
Kasv %%%		19,6 %	12,1 %																															
Kasv		15 000 000	12 100 000																															
	2020 kava	2021 kava																																
Tasandusfond (TaF)	102 499 000	102 499 000																																
Ettepanek 3. Näha riigieelarves ette vahendid maamaksu vähenemise kompenseerimiseks kohalikele omavalitsustele, mis tuleneb riigi poolt kaitsealadele, loodusreservaatidele ja sihtkaitsevöönditele ning püsielupaikade sihtkaitse vöönditele kehtestatud maksusoodustustest. Lõpetada maksuvabastuste ja maksusoodustuste andmine maamaksust vabastamise või maamaksu vähendamise teel looduskaitsealuste ja muude looduskeskkonna kaitsealadelt või kompenseerida maksuvabastused riigieelarvest.	Hüvitada maadele seatud piirangute tõttu omanike vähenenud tulud otse riigieelarvest erinevate toetusmeetmete arvel.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Nõustume, et looduskaitsealade maamaksu vähenemine tuleks KOVidele kompenseerida. Seni ei ole õnnestunud rahalist katet leida. KTK eriarvamus: Kohalikud omavalitsused jäävad oma taotluse juurde.																																

VABARIIGI VALITSUSE ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS JA MAKSUMUSE ANALÜÜS	OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Tulumaksu seaduse muudatuses on KOVide tulumaksu osa kasv kavandatud järgmiselt (koos ujumise algõppe rahastusega): - 2018. a 21 mln ja tulumaksu osa 11,84% - 2019. a 26 mln ja tulumaksu osa 11,88%	Valitsuskoalitsioon on kokku leppinud, et KOVide tulubaasi suurendatakse, tasandades kriisiaegset üksikisiku tulumaksu protsendi langust. Lisaks on kehtivas RES-is	Kokkulepe: Kohalike omavalitsuste tulubaasi osaline taastamine tulumaksu laekumise protsendi tõstmise osas toimub aastatel 2018 – 11,84%

- 2020. a 30 mln ja tulumaksu osa 11,91% - 2021. a 32 mln ja tulumaksu osa 11,91%	tulubaasi kasvuks kavandatud 2019. a 15 mln ja 2020. a 25 mln võrreldes 2017. a.	2019 – 11,88% KTK eriarvamus: Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamiseks arvestada tulumaksu laekumise protsendi suurendamisega 2020 - 11,92%-ni, 2021 - 11,96%-ni, 2022 - 12,14%-ni. Ülalnimetatud ettepanek sisaldab ka kodualuse maamaksu kehtestamisest tulenevat tulude vähenemist ja laste ujumise algõpetuse kulude lisamist tulubaasi.
Ettepanek 2. Valitsuskabinet on KOVide tasandusfondi suurendamise kavandanud järgnevalt: - 2018. a + 10 mln võrreldes 2017. a - 2019. a + 20 mln võrreldes 2017. a - 2020. a + 25 mln võrreldes 2017. a - 2021. a + 25 mln võrreldes 2017. a Sellele lisandub ca 300 000 eurot ujumise algõppe rahastust.	Valitsuskoalitsioon on kokku leppinud, et KOVide tulubaasi suurendatakse, tasandades kriisiaegset üksikisiku tulumaksu protsendi langust. Lisaks on kehtivas RES-is on tulubaasi kasvuks kavandatud 2019. a 15 mln ja 2020. a 25 mln võrreldes 2017. a.	Kokkulepe: Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamine tasandusfondi osas toimub aastatel - 2018. a + 10 mln võrreldes 2017. a - 2019. a + 20 mln võrreldes 2017. a - 2020. a + 25 mln võrreldes 2017. a - 2021. a + 25 mln võrreldes 2017. a
Ettepanek 3. Muuta tasandusfondi valemis järgmisi komponente: - kaasajastada valem parameetrite arväärtusi; - võtta arvesse tagamaalisuse parameeter; - võtta arvesse maamaks maksimum määras. Ettepanek on detailselt lahti kirjutatud lõpp-protokolli vastavas lisas.	Tasandusfondi jaotamisel kasutatavad parameetrid ja nende omavaheline tasakaal tugineb KOV-ide 1999–2001 kuludel, Analüüsid on näidanud, et hajaasustusega piirkondades on hariduse osutamine kulukam.	Kokkulepe: Nõustuda Vabariigi Valitsuse ettepanekuga.
Ettepanek 4. Väikesaarte toetusega tehakse järgnevad muudatused: - integreeritakse tasandusfondi valemiga KOVide tulusid mitteamestavalt; - kuluparameetrite arväärtused kasvavad tulevikus koos muude tasandusfondi parameetritega; - kaotatakse ära mantee pikkuse ja pindala parameeter, lisandub saareks olemise parameeter.	Toetusfondi väikesaarte toetus on üldotstarbeline toetus, mis on mõeldud katma saarelistest eripäraselt tingitud täiendavat kuluvajadust. Üldist kuluvajadust tuleb arvestada tasandussüsteemis. Rahandusministeerium on võtnud suuna toetuste üleandmiseks KOVide tulubaasi.	Kokkulepe: Nõustuda Vabariigi Valitsuse ettepanekuga.

Ettepanek 5. Integreerida keskkonnatasude jaotuspõhimõtete muutmise kompensatsioon tasandusfondi valemiga, säilitades omavalitsusliitudega kokkulepitud kompensatsiooni põhimõtted. Kompensatsiooni arvestamisel lähtutakse 26.09.2016. a sõlmitud lõpp-protokollist ja läbirääkimiste rahanduse töörühma otsusest järgmiselt: 2018. aastal 85%, 2019. aastal 75%, 2020. aastal 65%, 2021. aastal 55%, 2022. aastal 45%, 2023. aastal 35% ja 2024. aastal 25% arvestuslikust vähenemisest.	Toetusfondi keskkonnatasude muudatuse kompensatsioon on üldotstarbeline toetus. Sellised rahad tuleb integreerida tasandusfondiga.	Kokkulepe: Nõustuda Vabariigi Valitsuse ettepanekuga
Ettepanek 6. KOVidele üle antava riikliku ülesande perekonnaseisu toimingute kulud hüvitatakse riigieelarvest. Arvesse võetakse toimingute tegelik ajakulu, KOVide ühe töökoha tööjõu- ja majandamiskulu, juhtimis ja tugiteenuste komponent, amortisatsioon ja stardikulud.	Maavalitsuse tegevuse lõpetamisel antakse maakonnakeskustele üle riikliku ülesandena perekonnaseisu toimingud. Tulenevat põhiseadusest peab riik need kulud KOVidele hüvitama.	

II HARIDUS - JA NOORSOOTOÕ VALDKOND

OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS	VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Hariduslike erivajadustega õpilastega koolide pidamine riigi poolt. Teeme jätkuvalt ettepaneku: 1.Hüvitada KOV-idele PGS § 2 lg 4 teises lauses sätestatud kohustuse täitmisega kaasnevad kulutused. Näiteks Tallinna kulud on olnud selles valdkonnas ca 2 miljonit eurot aastas 2. Kui ministeerium ei ole nõus kohustuse täitmisega kaasnevaid kulutusi hüvitama, siis tagama kõigile õpilastele õppekohad riigi peetava(te)s kooli(de)s.	Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 2 lg 4 sätestab, et riik tagab koolide asutamise ja pidamise nägemis- ja kuulumispuudega õpilastele, liikumispuudega õpilastele, kellel lisaks liikumispuudele esineb täiendav hariduslik erivajadus, tundeelu- ja käitumishäiretega õpilastele, toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilastele ning kasvatuse eritingimusi vajavatele õpilastele.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Tagasiulatuvad nõuded hüvitatakse vastavalt kohtuotsusele. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja sellega seonduvate teiste seaduste muudatused on KOV liitudega läbi räägitud ja KOV liitudega kooskõlastatud. Kokkulepe: Üleriigilised omavalitsusliidud on kaasatud eelnõu menetlemise kõigisse etappidesse. Seaduses sätestatakse KOVi vastutus kogu põhihariduse sh tuge vajavate õpilaste õppe korraldamisel. Selle tarvis antakse kohalikele omavalitsustele riigieelarvest täiendavalt vähemalt 15 miljonit. 2018 jaotatakse see toetusfondi kaudu. 2018. aasta jooksul lepatakse kohalike omavalitsusega kokku, millistel arvestusalustel antakse vahendid 2019 tulubaasi.

		Riigi HEV koolide võimalik üleandmine toimub tihedas koostöös konkreetsete omavalitsuste või omavalitsusliitudega, läbirääkimisi alustatakse 2017 sügisel. Üleandmise võimalikuks ajaramiks on 2018-2021.
Ettepanek 2. Lisada tugispetsialistide toetus haridustoetusesse.	Seni on lahendamata olnud tugispetsialistide finantseerimise küsimus. Eesti Linnade Liit ja Eesti Maomavalitsuste Liit on oma seisukoha tugispetsialistide rahastamise osas korduvalt esitanud ega pea investeringukomponendi või mõne muu haridustoetuse komponendi arvel tugispetsialistide rahastamise lahendust adekvaatseks.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Tugispetsialistide teenuse korraldamine on jätkuvalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lg 2 tulenevalt koolipidaja ülesanne. Tugiteenuste paremaks kättesaadavuseks nähakse riigieelarvest ette alates 2018 kohalikele omavalitsusele 6 mln eurot, millest ca 3 mln antakse töhustatud- ja eritoe õpilastele toetusfondi ning ca 3 mln üldist tuge vajavatele õpilastele KOV tulubaasi kasvu kaudu. Jaotus täpsustub lähtudes üldhariduskoolide õpilaste arvust EHis 10.11.2017 ja selgub riigieelarve menetlemisel. Kokkulepe: 2018. aastal lepitakse kohalike omavalitsusega kokku, millistel arvestusalustel antakse vahendid täies mahus 2019 tulubaasi.
Ettepanek 3. Tagada toetus koolilõunakulude katmiseks samadel põhimõtetel ja ulatuses riigi üldhariduskoolidega.	Ministeerium katab riigikoolide koolilõuna kulud kuluühisena, tagades kõigile õpilastele tasuta koolilõuna. Olukorras, kus teistele üldhariduskoolidele eraldatakse vaid koolilõuna kulude toetust, toimub ebavõrdne kohtlemine, ning selline olukord ei ole lubatav.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Koolilõuna toetuse kasutamine ja otsused koolilõuna kulude katmiseks on jätkuvalt koolipidaja pädevuses. Riigieelarvest antakse kohalikele omavalitsustele lisaraha ca 6 mln selleks, et luua paremad võimalused tervisliku koolilõuna pakkumiseks. Jaotus täpsustub lähtudes üldhariduskoolide õpilaste arvust EHis 10.11.2017 ja selgub riigieelarve menetlemisel. 2018. aastal lepitakse kohalike omavalitsusega kokku, millistel arvestusalustel antakse vahendid 2019 tulubaasi. Kokkulepe: 2018.aastal on riigieelarveline koolilõuna toetus koolipäevas arvestuslikult 1 euro õpilase kohta.

VABARIIGI VALITSUSE ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS	KOOSTÖÖKOGU SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Õpetajate palgakasv on prioriteet	Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi eesmärk on tõsta üldhariduskoolide õpetajate keskmine palk hiljemalt 2019 aastaks 120%-ni keskmisest palgast. Riigieelarveline õpetajate töötasutoetus kasvab, lõplik summa selgub riigieelarve menetlemise käigus. Omavalitsuste eestvedamisel ja riigi koolivõrgu korrastamise meetmete toel optimeeritakse koolivõrku, et viia õppekohtade arv vastavusse demograafiliste muutustega ja panustada majanduskuludest vabanevat ressursi enam sisulistesse tegevustesse sh õpetajate palgakasvu.	Kokkulepe: toetame eesmärki tõsta üldhariduskoolide õpetajate keskmine palk hiljemalt 2019. aastaks 120%-ni keskmisest palgast. Selleks tuleb riigieelarves näha ette täiendavad ressursid.
Ettepanek 2. Motiveerime omavalitsusi lasteaiaõpetajate palkade tõstmisel üldhariduskooli õpetajate palga alammääran.	Lähtuvalt koalitsioonilepingule antakse kohalikele omavalitsustele lasteaiaõpetajate palgakasvu motiveerimiseks riigieelarvest täiendavat toetust: 2017 aasta neljal viimasel kuul 4 miljonit eurot, 2018. aastal 15 miljonit euro, 2019. aastal 20 miljonit eurot ja 2020. aastal 21 miljonit eurot. Vastavad õigusaktide muudatused esitatakse aprilliks.	Kokkulepe: kohalike omavalitsustega on toetuse jaotuse tingimused kooskõlastatud, vastavad õigusaktid on vastu võetud.

III TÖÖ-, SOTSIAAL- ja TERVISE VALDKOND

OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS	VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Tagada erihoolekandeteenuste, sh igapäevaelu toetamise teenuse, kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse kättesaadavus ja piisav rahastamine.	1. Riiklikule erihoolekandeteenusele on järjekorrad pikad ja teenuse rahastamine tihti ebapiisav. Et inimesi mitte abita jätta, on kohalikud omavalitsused paigutanud riikliku teenuse ootel olevaid abivajajaid üld- või erihooldekodusse, tasudes teenuse eest oma eelarve vahenditest. Teenused, kuhu kohalik omavalitsus saab vajavad inimesed paigutada, ei vasta tihti vajadustele ja nii on viimase aasta	Valitsuskomisjoni seisukoht: 1. SoM on taotlenud riigieelarvest lisavahendeid 2018.aastaks erihoolekande teenuskohtade juurde loomiseks ja sellega järjekorra vähendamiseks kogusummas 2,6 mln eurot. Eraldatud on 2018.aastaks 1 mln eurot ühekordse toetusena ning püsiva rahastusena 700 000 eurot.

	jooksul olnud mitu juhtumit, kus riikliku koha järjekorras olev inimene on füüsiliselt rünnanud teisi hoolealuseid või hooldekodu töötajaid. 2. Erihoolekandeteenuse hind ei kata tegelikku teenuse kulu igapäevaelu toetamise teenuse, toetatud elamise ja kogukonnas elamise teenuse korral, seetõttu tekib rahaline koormus kohalikule omavalitsusele. Sotsiaalhoolekande seadusega ei ole kohaliku omavalitsuse ülesandeid erihoolekande teenuse personali kulude katteks sätestatud ega eelarvelisi vahendeid eraldatud. Juhul kui tegemist on ettearvamatult agressiivse käitumisega autistidega või liikumispuudega ja kõnetute väimupuudega inimestega, siis nende järelevalve ja hooldusvajadus on suurem kui riiklik rahastus võimaldab personali teenuse osutamiseks tagada. Sotsiaalhoolekande seadusega on kehtestatud võrdne nõue erineva raskusega klientide puhul (1 tegevusjuhendaja 10 kliendi kohta). Turvalise ja kvaliteetse teenuse osutamiseks on vajalik, kas teenuse hinda tõsta vastavalt tegelikule vajadusele (suurema hooldusvajadusega klientidel 3:10) või eraldada kohalikule omavalitsusele vastavad eelarvelised vahendid, et tagada puudega inimestele inimväärne ja vajadustele vastav teenuse osutamine.	Kui kohalikel omavalitsustel on infot, et teenused ei vasta nõuetele, tuleb sellest Sotsiaalkindlustusametile teada anda. Tuleb arvestada, et isik suunatakse kohtumääruse alusel ööpäevaringsele erihooldusteenusele, kui lisaks tema raskele psüühikahäirele, mis piirab tema võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida ning ohtlikkusele hoolekandeesatusse paigutamata jätmisel, tuvastab kohus ka selle, et varasemate abimeetmete rakendamine on olnud piisav ning isikule on pakutud igakülgselt abi. Enne kui otsustatakse isiku vabadust piirava meetme kasuks, selgitatakse, mida isiku heaks ja toetamiseks varasemalt tehtud on. KTK eriarvamus: Koostöökogu ei rahulda Valitsuskomisjoni selgitused ja jääb oma taotluse juurde 2. SoM on taotlenud riigieelarvest lisavahendeid 2018. aastaks erihoolekandeteenuseid vahetult osutavate isikute palkade tõstmiseks kogusummas 1,8 mln eurot. Eraldatud on 2018. aastaks 734 000 eurot püsiva rahastusena. KTK eriarvamus: taotleme järgnevatel aastatel püsirahastuse suurendamist. 3. ERF vahendite toel reorganiseeritakse I taotlusvooru tulemusel 1111 teenuskohta ning uued kohad rajatakse hajutatult üle Eesti kogukondadesse, kus on parem teiste teenuste kättesaadavus ning teenusel oleval inimesel võimalik osaleda tööhöives ja muudes igapäevategevustes. Lisaks luuakse I taotlusvooriga 201 uut kogukonnas elamise ja toetatud elamise teenuskohta. Enamus kohti valmib 2018. aasta lõpuks. 2017. a sügisel on kavas välja kuulutada II taotlusvoor, mille raames kaasajastatakse 180 ööpäevaringse erihooldusteenuse kohta ning rajatakse hinnanguliselt 130 uut teenuskohta üle Eesti. II vooru eelarve on 12 miljonit eurot.

		KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 2. Näha ette takistusteta liikumise projektide rahastamine riigi eelarvelistest vahenditest või Euroopa Liidu finantsperioodi 2014-2020 vahenditest.	Puuetega inimeste õiguste konventsioon ja fakultatiivprotokoll jõustusid 29. juunil 2012 (https://www.riigiteataja.ee/akt/204042012006). Puuetega inimeste õiguste konventsioon nõuab ligipääsu tagamist kõigile ehitistele, ka olemasolevatele rahvamajadele, kauplustele, koolidele, lasteadeadele, transpordile, teatritele, spordihoonetele, mitte ainult uutele. Konventsiooni rakendamise eest vastutab Sotsiaalministeerium, kuid rakendamisega on seotud ka kõik teised ministeeriumid, riigiasutused, kohalikud omavalitsused, tööandjad, teenuse osutajad ja erinevad osapooled (sh puudega inimeste organisatsioonid) oma vastutusala pädevuses. Tallinn on välja töötanud Tallinna ligipääsetavuse arengusuunad 2016-2022. Eelmainitud dokumendi oluliseks ja kandvaks elemendiks on universaalse disaini ja ligipääsetavuse infosüsteemi loomine (tinglik nimetus Accessible Tallinn), mis kajastaks ligipääsetavuse seisukorda hoonete, rajatiste jms linnaruumi osas, jagaks infot elanikele ja linna külalistele, aga oleks ka töövahendiks linna ametitele ligipääsetavuse tegevuste planeerimisel ja mõõdikuks ligipääsetavuse hindamisel. Planeeritav infosüsteem kavandatakse arvestusega muuta see üleriigiliseks kõikide omavalitsuste jaoks. Infosüsteemi kavandamise, ettevalmistamise ja loomisele koos olemasolevate andmete sisestamisega ning hooldamisega planeerime 30 000 €, tööde teostamine 2017. Infosüsteemi kasutamine on tulemuslik vaid regulaarse hooldamise, sh info uuendamise ja süsteemi tsentraalse haldamisega. Üleriigilise portaali töös hoidmine vajab tsentraalset rahastamist, hinnanguliselt aastas 20 000€.)	Valitsuskomisjoni seisukoht: Ligipääsetavuse küsimustega tegelemine ja tagamine kohaliku omavalitsuse territooriumil on kohaliku elukorralduse küsimus. Vastavalt põhiseadusele ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele otsustavad ja korraldavad kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused. Nende ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid tuleb planeerida kohaliku omavalitsuse eelarvest. Võttes aluseks konventsiooni sisu ja sihtrühma on Sotsiaalministeerium määratud konventsiooni rakendamise eest põhivastutajaks, kuid rakendamise eest vastutavad ka kõik teised ministeeriumid, riigiasutused, kohalikud omavalitsused jne oma vastutus- ja haldusala piires. Tegemaks ettepanekuid ja pakkumaks lahendusi ühiskondlike hoonete, eluruumide, transpordi, elukeskkonna ja info ligipääsetavuse parandamiseks ning universaalse disaini põhimõtete rakendamiseks, moodustas Sotsiaalkaitseminister 2015. aasta aprillis Ligipääsetavuse nõukogu. KTK eriarvamus: juhime tähelepanu, et ELL (12.10.2010 nr 5-1/132) ja EMOL (12.10.2010 nr R-10-1/98) ei kooskõlastanud "Puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimine ja fakultatiivprotokolliga ühinemine" eelnõu ja juhtisid tähelepanu sellele, et eelnõu seletuskirjas puudusid viited riigipoolsetele katteallikatele kaasnevate kulude katteks. Protokolliga ratifitseerimisega võttis riik endale täiendavad kohustused nt tagada ligipääs juba olemasolevatele hoonetele, mille tagamiseks ei olda valmis.
Ettepanek 3. Tagada ravikindlustuseta isikutele esmatasandi arstiabi kättesaadavuseks selle rahastamine riiklikest vahenditest.	Tagamaks Põhiseadusest tulenevat kõigi elanike õigust tervise kaitsele tagada ravikindlustusega hõlmamata isikutele tasuta esmatasandi tervishoiuteenus ja katta nende statsionaarse raviteenuse kulud.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Ravikindlustuse analüüs ja ettepanekud valmivad 2018.a esimeses pooles. See hõlmab koostöökoogu dokumendis viidatud probleemi. Samuti on see

	Tagada nimetatud isikutele rinnavähi, emakakaelavähi ja jämesoolekriiningu tasuta teostamine riiklikus ennetuskavas ettenähtud vanusrühmades. (Näiteks: 2015. aastal osutati AS Ida-Tallinna Keskaigla ravikindlustamatute osakonnas statsionaarset abi 330 ravikindlustusega hõlmamata isikule. Vastuvõtul sama osakonna ambulatoorses osas, lisaks perearstide vastuvõtul ja öömajade/varjupaikades öendusteenuse osutaja poolt said esmatasandi arsti/õe abi kokku 1200 patsienti. Linnaeelarveliste vahendite kulu 2015.a oli 353 145 eurot.)	seotud rahastamise jätkusuutlikkuse ettepanekutega, millest üks osa ongi ravikindlustusega hõlmamise lahendamise. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 4. Tagada öendusteenuse kättesaadavus krooniliste tervisehäiretega patsientidele kodus.	Puudub piisav teenuse riiklik finantseerimine. (Näiteks: Öendusteenust kroonilistele haigetele kodus said Tallinnas 2015. aastal 426 isikut 1270 ravijuhuga, iga ravijuhu kohta keskmiselt 7 visiiti, visiite aastas kokku 7764. Linnaeelarveliste vahendite kulu 2015.a oli 143 175 eurot. Teenust rahastatakse osaliselt ka Eesti Haigekassa poolt, kuid vajaliku teenuse maht on seoses elanikkonna vananemise ja krooniliste haiguste sagenemisega märgatavalt suurem.) Ambulatoorne teenus patsiendile tema kodus on odavam ja mugavam kui iseseisva statsionaarne öendusabi osakonnas haiglas.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Koduöenduse kättesaadavuse osas on õigus, et teenuse rahastamist on vaja suurendada, kuid seegi on osa rahastamise jätkusuutlikkuse ettepanekust, kus oleme valitsusele esitanud vajaduse parandada ravi järjepidevust ning integreeritud teenuste osutamist (sh ja eriti krooniliste haiguste korral). Eesti Haigekassa on 20217. a eelarves planeerinud öendusabi tellimuse rahaliseks mahuks 30,7 miljonit eurot, mis on 2% suurem võrreldes 2016. a eelarvega. Koduöendusteenusele on planeeritud 2017. aasta eelarves 6,68 miljonit eurot (muutus võrreldes 2016. a eelarvega on 0%). Koduöendusteenuse juhte on planeeritud 37 067 (juhtude arvu muutus võrreldes 2016. a eelarvega on 1%). 2017. aasta I kvartalis osutati koduöendusteenust 4179 inimesele, teenust saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 3%. Koduöenduse rahastamise kasv võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on seotud teenust saanud inimeste arvu kasvuga. Öendusabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttudest 96% toimub ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires (koduöenduse puhul on ravijärjekorra lubatud maksimumpikkus 2 nädalat) - üldiselt on ooteajad ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires.

		Koduõenduse teenus on planeeritud ühe esmatasandi tervishoiuteenusena tervisekeskustesse integreerida, mis lähiaastatel kindlasti parandab teenuse ühtlasemat kättesaadavust. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 5 Eraldada toetusfondi kaudu KO-Videle vahendid eestkostetöö rahastamiseks.	Kohtud rakendavad KOVe füüsilisest isikust eestkostjate juhendamiseks ja saadavad KOVidele sellekohaseid kirju, et omavalitsus peaks jälgima, kuna lõppeb kellegi eestkostja ametiaeg, koostama eestkostja eest avalduse kohtule eestkoste pikendamiseks, seletama eestkostjale tema kohustusi ja andma nende täitmisel nõu, koostama kohtule avaldusi eestkostja eest eestkostetava varaga tehingute tegemiseks, jälgima eestkoste teostamist, tegelema eestkostjatega, kes pole kohtule aruandeid esitanud ja neid välja nõutama või ise koostama eestkostja eest, sest neid ei osata täita. Selline riiklik ülesanne peab olema eraldi rahastatud, sest seda ei suuda sotsiaaltöötajad oma põhitöö kõrvalt teha ja omavalitsused peab palkama uusi ametnikke	Valitsuskomisjoni seisukoht: Füüsilisest isikust eestkostjate kontrolliga seotud teemasid reguleerib Perekonnaseaduse § 203. Kokkulepe: jätkata läbirääkimisi, kaasates Justiitsministeeriumi.

IV KULTUURI- JA SPORDI VALDKOND

OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS	VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Eraldada vahendeid kohaliku omavalitsuseüksuste omanduses olevate kuid sisuliselt üleriigiliste kultuuri ja spordiobjektide arendamiseks (näiteks Tallinna Loomaaed, Tallinna Lauluväljak, Tallinna Linnahall, Kadrioru Staadion, Tondiraba 50 m ujula jms.)	Arvestades asutuste riiklikku tähtsust on hädavalik ka riigipoolne suurem toetus, et tagada asutuste areng. Investeeringute tegemisel antud objektidesse on vajalik lisada linnapoolsele panusele teatud protsent riigieelarvest eraldatavaid vahendeid. <i>Selgituseks: (* vt TLN ja Kultuuriministeeriumi lepingud, projektipõhine toetus)</i>	Valitsuskomisjoni seisukoht: Siinkohal on Kultuuriministeeriumi prioriteet number üks Tallinna Lauluväljaku kõlaekraani laudise ja peahoone katusekatte vahetuse ja selles osas on esitatud ka lisataotlus Rahandusministeeriumile. RES 2017-2020 perioodil sai kinnitust riigipoolne panus Kalevi Keskstaadioni rekonstrueerimise juures ja selles osas jätkatakse sõlmitud kokkuleppe täitmist.

		Kokkulepe: Otsitakse edasi sobivaid lahendusi üleriiklike objektide arenduste rahastamiseks. KOV investeeringute osas jätkatakse sõlmitud kokkulepete täitmist.
Ettepanek 2. Eraldada toetust ka Tallinna linnale linnakodanikele harrastusspordiga tegelemiseks.	Aastal 2013 liideti maavalitsuste harrastusspordi toetus ja maakonna spordiliidu toetus kokku. Nüüd jagatakse maakonna spordiliitudele aastas kokku 560 000 eurot. Ministri määrus näeb ette järgmist: Maakonna spordiliitudele ette nähtud toetuse kogusumma jaotatakse järgmiselt: 1) 70–75% kogusummast jaotatakse maakondade vahel võrdselt; 2) 25–30% kogusummast jaotatakse arvestades riigi elanike koguarvu ja maakonna elanike arvu suhtarvu rahvastikuregistri andmetel taotluse esitamise aasta 1. detsembri seisuga. Harjumaa elanike koguarvust jäetakse arvutamisel välja Tallinna linna elanike arv (ca 1/3 riigi elanikest)..	Valitsuskomisjoni seisukoht: Maakondlike spordiliitude rahastamise meetme eesmärk on tagada spordi korraldus kõikides regioonides ning antud vahendite piires Tallinna elanike arvestamine seda võimekust ülejäänud regioonides vähendaks märgatavalt ja Harjumaa piirkonnas (Tallinna elanike vaatest) ei suurendaks. Tallinna linna näol on tegemist oluliselt võimekama omavalitsusega. Tallinna Spordi- ja Noorsooameti (TSNA) eelarve oli 2016. aastal üle 25 mln euro, millest üksnes sporditegevuse toetamine moodustas 4,3 mln eurot. Harjumaa Spordiliidu toetus suureneks ca 40 000 euro võrra, kokku ligi 100 000€, mis moodustab TSNA eelarvest 0,4%. Ülejäänud maakondade toetused samas kahaneksid keskmiselt üle 7% ning keskmine toetus jääks alla 35 000€. Eeltoodude tuginedes leiame, et Harjumaa puhul tehtav erisus on põhjendatud. Eelpool tulenevast lähtudes, ei pea KUM mõistlikuks maakonna spordiliitude rahastamist reguleerivat määrust muuta. Kokkulepe: Harrastusspordi rahastamist jätkatakse senises mahus ja senise regulatsiooni järgi.
Ettepanek 3. Suurendada vahendeid ujumise algõpetuse läbiviimise kulude katmiseks, so kavandada 2018. a selleks vähemalt 1,93 mln. €. Kaaluda nende vahendite lisamist omavalitsuste tulubaasi tasandusfondi osana, mille mahu eraldamise tingimuste osas alustada läbirääkimisi	Laste ujumise oskuste parandamiseks.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Vabariigi Valitsus on veebruaris 2017. aastal kabineti nõupidamisel kinnitanud otsuse, et ujumise algõppesse tuleb alates 2018. aastast juurde 1 mln eurot, mille lisandub juba praegu KUM eelarves olev 230 082 eurot. Alates 2018. aastast eraldatakse KOVidele 1,2 mln eurot läbi tulumaksu ja tasandusfondi. Rahandusministeerium peab selles osas ette valmistama vastavate õigusaktide muudatused. 30 082 eurot jääb Kultuuriministeeriumi eelarvesse, mille kaudu see eraldatakse Eesti Ujumisliidule ujumise algõpetuse kursuse läbiviimise koordineerimiseks; Haridus- ja Teadusministeerium peab kavandama I kooliastme liikumisõpetuse ainekava „Liikumisoskuste“ pädevusvaldkonda ujumise algõpetus vastavalt ujumise algõpetuse uuele programmile. HTM peab ette valmistama vastavate õigusaktide muudatused.

		Kokkulepe: Ujumise algõpetuse läbiviimiseks eraldatakse oma-valitsustele alates 2018. aastast 1,2 mln eurot.
Ettepanek 4. Kavandada vahendid maakondade spordikeskuste toetamiseks riigieelarvest		Valitsuskomisjoni seisukoht: Kultuuriministeerium peab oluliseks tervisekeskuste ja -radade ehitamine, arendamine ja investeringud, tagamaks üle Eesti inimestele kodulähedased ja kvaliteetsed liikumis- ja sportimisvõimalused. Selle eesmärgi osaliseks saavutamiseks käivitab Kultuuriministeerium käesolevast 2017. aastast regionaalsete tervisespordikeskuste programmi mahus 100 000 eurot. Projekti käigus tehakse 2017. aastal 9 terviserajal- ja -keskuses olulisi töid ja investeringuid sportimis- ja liikumistingimuste parandamiseks. Objektid on geograafiliselt hästi valitud, et kataksid ära kogu Eesti vajadusi ning arvestatud on kogu terviseradade võrgustiku vajadusi ning käimasolevaid töid. 9 objekti valikul on arvestatud ka maakondlike spordiliitude prioriteete. 9 objekti on: Palade-Paluküla-Kärdla terviserada Hiiumaal, Narva Pähklime terviserajad, Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskus, Rapla Vesiroosi Tervisepark, Karujärve terviserajad, Võru Kubija tervise- ja rekreatsioonikeskus, Kuningamäe Tervisespordikeskus, Mõedaku Spordibaas ja Vooremäe Tervisespordikeskus. Kokkulepe: Kultuuriministeerium eraldab alates 2017. aastast 100 000 eurot regionaalsete tervisespordikeskuste toetamiseks.

V MAA JA KESKKONNAVALDKOND

OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS	VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Arvestada CO₂ kvootide müügitehingutest laekuvate vahendite suunamisel võimalustega linna heakorra tagamiseks	Ettepanek on kaaluda võimalusi tulevaste perioodide CO₂ kvootide müügitehingutest laekuvaid vahendeid: 1) suunata linnade välisvalgustuse alaste kokkuvõtte meetmete rakendamiseks, sealhulgas amortiseerunud	Valitsuskomisjoni seisukoht: Perioodini 2020 on kasvuhoonegaaside heitkogusega kauplemisüsteemi tulu kasutamine kokku le-

	valgustite koos kande- ja liinielementide uuendamisega, mitmeastmelist juhtimist võimaldavate juhtimissüsteemide ja selleks sobivate valgustussüsteemide soetamiseks; 2) rakendada linnades jalgrataste laenutussüsteemide loomiseks, integreerimaks rongiliine, maaliine ja linnasest ühistransporti.	pitud. 2018. aastal alustatakse järgmise perioodi (2021-2030) meetmete väljatöötamisega. Siis saab võtta ka tehtud ettepaneku kaalumisele. Meetmete valikul võetakse arvesse kulutõhusust, ehk võimalikult väikeste kuludega soovitakse saavutada maksimaalne kasvuhoonegaaside vähendamine. Ettepaneku saab võtta kaalumiseks järgmisel kauplemisperioodil. Tänavavalgustust puudutavad meetmed on olemas ENMAK-is, neid võetakse arvesse, kui on võimalik kasutada täiendavaid ressursse. Silmas tuleb pidada direktiivi 2003/807 EU, millega nähakse ette, kuhu tuleb suunata vahendid vastavalt atmosfääriõhukaitseseadusele. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.												
Ettepanek 2. Eraldada vahendid riigi- ja jätkuvalt riigi omandis olevate maade hooldamiseks: <table border="1" data-bbox="85 887 902 1123"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017 EA</th> <th>2018 kava</th> <th>2019 kava</th> <th>2020 kava</th> <th>2021 kava</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eraldised jätkuvalt riigi omandis olevate maade hooldamiseks: (eurot)</td> <td>75 000</td> <td>75 000</td> <td>75 000</td> <td>75 000</td> <td>75 000</td> </tr> </tbody> </table>		2017 EA	2018 kava	2019 kava	2020 kava	2021 kava	Eraldised jätkuvalt riigi omandis olevate maade hooldamiseks: (eurot)	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	Jätkuvalt on vajadus katta riigieelarvest Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate riigimaade hooldamise ja haljastamise kulu 2011. aasta mahust vähemalt 20% suuremas mahus ja katta ka riigieelarvest reformimata riigimaade hooldamise ja haljastamise kulud	Valitsuskomisjoni seisukoht: Maareservi hooldamisega seotud kulude eelarvet suurendatakse 86 000 euroni. Kokkulepe
	2017 EA	2018 kava	2019 kava	2020 kava	2021 kava									
Eraldised jätkuvalt riigi omandis olevate maade hooldamiseks: (eurot)	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000									

Ettepanek 3. Suurendada jäätmehoolduse arendamiseks eraldatavate vahendite mahtu

	2017 EA	2018 kava	2019 kava
Eraldised jäätmehoolduse arendamiseks	2 200 000	2 500 000	3 000 000
	2020 kava	2021 kava	
Eraldised jäätmehoolduse arendamiseks	3 000 000	3 000 000	

Valitsuskomisjoni seisukoht: Ainult rahaga ei ole kindlasti võimalik suurenda ringlussevõttu. KKM on välja töötamas meetmete paketti - täpsustused õigusaktides, liigiti kogumise põhimõtete ühtlustamine omavalitsustes, teavitustaseme riigi kui ka omavalitsuste tasemel, struktuurivahendite kasutamist laiendada liigiti kogumise taristu laiendamiseks. Esitame ettepaneku eraldatud vahendite, 2,2 mln eurot, jäätmehoolduse arendamiseks eraldatud vahendite ülekandmiseks omavalitsuste tulubaasi.

KTK eriarvamus: KTK ei nõustu Valitsuskomisjoni seisukohaga ja jääb oma taotluse juurde.

Kokkulepe: Kohalikud omavalitsused nõustuvad kavaga laiendada struktuurivahendite kasutamist jäätmetaristu laiendamiseks.

Ettepanek 4. Rääkida läbi laekuvate keskkonnatasude jaotumine KOV-i, KIK-i ja riigieelarve vahel ning määrata kõigi keskkonnatasude liikide ja komponentide osas kindlad protsendid, kui suur osa laekunud tasudest peaks kompenseerima KOV-le välismõjud ning võimaldama KOV-del seadusega ning seaduse alusel pandud keskkonnanäesannete täitmist

Kehtiva seaduse järgi on keskkonnatasude laekumine RE, KOV-de ja KIK-i vahel seotud konkreetse aasta tasumääraga. Selline süsteem ei ole läbipaistev, arvutused on keerulised ning laekumise jaotuse sisuline põhjendus seotuna valitud aasta tasumääraga on nõrk. Vajalikud on arutelud KEM sisuosakondadega ning läbirääkimised RaM-ga ja Valitsuskomisjoniga. Maksusüsteem peab olema selline, et inimesed ning sihtrühmad teaksid, mille eest nad maksavad ning poliitiline süsteem saaks inimeste/maksjate eelistusi täpsemalt peegeldada. Rakendatud peab olema nii horisontaalne õiglus kui ka vertikaalne õiglus.

Valitsuskomisjoni seisukoht: Alates 01.01.2017 kehtib KeTS § 55¹, millega on kehtestatud 2017-2021 KOV eraldatav osa. Keskkonnatasude liigid, suurused ja ka jaotumine vaadatakse üle tõenäoliselt 2018.a II pooles, kui on valminud "Eesti keskkonnakasutuse välismõjude rahasse hindamise analüüs" II etapp.

KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.

VI TEEHOIU JA TRANSPORDI VALDKOND

OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD																													
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD		PÕHJENDUS		VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS																									
Ettepanek 1. Suurendada ka kohalike teede hoiuks eraldavate vahendite mahtu. <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2016</th> <th>2017 EA</th> <th>2018 kava</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eraldis kohalike teede hoiuks (toetusfondis)</td> <td>29 712 500</td> <td>29 312 500</td> <td>40 456 074</td> </tr> <tr> <td>Kasv võrreldes eelmise aastaga</td> <td></td> <td></td> <td>+11 143 574</td> </tr> <tr> <th></th> <th>2019 kava</th> <th>2020 kava</th> <th>2021 kava</th> </tr> <tr> <td>Eraldis kohalike teede hoiuks (toetusfondis)</td> <td>42 478 878</td> <td>44 602 822</td> <td>45 494 878</td> </tr> <tr> <td>Kasv võrreldes eelmise aastaga</td> <td>+2 022 804</td> <td>+2 123 944</td> <td>+892 056</td> </tr> </tbody> </table>					2016	2017 EA	2018 kava	Eraldis kohalike teede hoiuks (toetusfondis)	29 712 500	29 312 500	40 456 074	Kasv võrreldes eelmise aastaga			+11 143 574		2019 kava	2020 kava	2021 kava	Eraldis kohalike teede hoiuks (toetusfondis)	42 478 878	44 602 822	45 494 878	Kasv võrreldes eelmise aastaga	+2 022 804	+2 123 944	+892 056	Kohalikud teed moodustavad Eesti teedest 40,6 protsenti. Kriisieelsel 2008. aastal eraldati kohalike teede hoiuks riigieelarvest 40 456 074 €, mida järgnevatel aastatel vähendati oluliselt. Taotleme teehoiuks eraldavate vahendite 2008. aasta taseme taastamist ja selle edasist suurendamist proportsionaalselt riigiteede teehoiukavas kavandatud mahtude kasvule.	Valitsuskomisjoni seisukoht: RES 2018-2021 projekti kohaselt on kohalike teede teehoiu toetuseks kavandatud 29,3125 mln eurot aastas. Lisaks on Valitsus kinnitanud täiendavate taristuinvesteeringute programmi raames transiiteteede programmi, mille jaoks eraldatakse 15 miljonit eurot (kokku aastatel 2018 ja 2019), mis on mõeldud kohalike omavalitsuste toetuseks, kelle haldusalas olevaid kohalike teid kasutatakse transiitteenadena. KTK eriarvamus: Taotleme jätkuvalt üldvallemi alusel jaotavate vahendite kasvu 2018 aastal vähemalt 40 456 074 eurot. Kokkulepe: Koostöökogu nõustub Vabariigi Valitsuse kinnitatud täiendavate taristuinvesteeringute programmiga, mille kohaselt eraldatakse juhtumipõhiseks toetuseks 2018.a. 9 miljonit eurot ja 2019.a. 6 miljonit eurot.
	2016	2017 EA	2018 kava																										
Eraldis kohalike teede hoiuks (toetusfondis)	29 712 500	29 312 500	40 456 074																										
Kasv võrreldes eelmise aastaga			+11 143 574																										
	2019 kava	2020 kava	2021 kava																										
Eraldis kohalike teede hoiuks (toetusfondis)	42 478 878	44 602 822	45 494 878																										
Kasv võrreldes eelmise aastaga	+2 022 804	+2 123 944	+892 056																										
Ettepanek 2. Taotleda kohalike teede ja tänavate korrashoiu toetussummade suurendamist maakonnakeskuste osas.				Maakonnakeskused pakuvad teenuseid suuremale regioonile kui üks omavalitsus ning maakonnakeskuste teedel sõidab suur osa kogu maakonna transpordist.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Kohalike teede hoiuks eraldatud summad jaotatakse kohalike omavalitsuste vahel vastavalt omavalitsusliitude poolt kokkulepitud põhimõtetele. Maakonnakeskustes olevatele teedele suurema toetuse andmiseks on võimalik omavalitsusliitude ettepanekul muuta kohalike teede hoiu toetuse jaotuspõhimõtteid. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.																								

Ettepanek 3. Arvata tänavavalgustuse teenuse osutamise kulud teehool-duskulude hulka.	Tegemist on riiklike õigusaktide alusel kohalikele oma-valitsustele pandud kohustusega, mis on tee seisundi-nõuete täitmiseks osutatav teenus. Majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 92 „Tee seisundinõuded“ § 6 lg 1 punkt 10 kohaselt peab paigaldatud valgustus pimedal ajal põlema. Tee omanik võib valgustust vähendada või välja lülitada, kui ta on täitnud tingimused ohutuks liiklemiseks. Määrus keh-testab nõuded teede seisundile, hooldusele ja valgusta-misele pannes eeltoodud kohustused tee omanikele, ehk omavalitsustele. Teel asuvate rajatiste ja tehnovõr-kude seisundinõuete täitmise eest vastutab nende oma-nik.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Kohalike teede hoiuks eraldatud summad jaotatakse kohalike omavalitsuste vahel vastavalt oma-valitsusliitude poolt kokkulepitud põhimõtte-le. Omavalitsusliitude ettepanekul on või-malik lisada jaotuspõhimõtete valemisse ka tänavavalgustus. Otstarbekas on antud küsi-must arutada pärast kohalike teede inventee-rimist. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomis-joni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 4. Finantseerida riigieelarvest linnu/valdu läbivate riigi-maanteed, sh TEN-T võrgustikku kuuluvate põhimaanteed teehoidu.	Linnu läbivad olemuslikult riigi tähtsusega ja TEN-T võrgustikku kuuluvad riigiteed, mistõttu peaksid need kuuluma majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määru-sega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“ kinni-tatud riigiteede nimekirja riigiteedena, mitte linnade, alevite või alevike piirides olevate riigiteede lõikudena, mis on ehitusseadustiku mõistes tänavad. Kuigi kehtiva õigusakti „Riigiteede liigid ja riigiteede ni-mekiri“ kohaselt on põhimaantee ülesanne ühendada pealinna ja teisi suuri linnu tähtsate sadamate, raudtee-sõlmede ja piiripunktidega, siis riigiteede nimekirja kan-tud põhimaantee algus või lõpp-punkt on määratud KOV haldusterritooriumi piiriga. See tähendab et KOV piiridesse jääva riigimaantee tunnustele vastava tee kor-rashoiu kohustus jääb KOV kanda, kuigi see peaks olema riigi ülesanne. Olemuslikult riigiteedena olevatena ja riigile strateegili-selt tähtsate transpordobjektide ühendustevedena tuleb nende korrashoidu finantseerida riigieelarvest.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Transpordi arengukava 2014-2020 üheks eesmärgiks on teede omandipõhise jaotuse ja finantseeri-mise põhimõtete täpsustamine. Maanteemetile on pandud ülesandeks 2017. a IV kvartaliks töötada välja ettepanekud, millistel põhimõtetel jaotatakse teid riigi-, ko-haliku omavalitsuse ning erateedeks ning kui-das toimub pikas perspektiivis nende hoiu ra-hastamine. Lisaks, alates 2004. aastast käsitletakse riigisi-seselt planeeritavate programmide alusel ka-vandatud välisvahendeid riigieelarve osana. Riik on näinud ette võimaluse taotleda 85% toetust suurematel linnadel (Tallinn, Tartu, Narva) neid läbivate TEN-T teede rekonst-rueerimiseks, mida kasutavad nii kohalik- kui transiitliiklus. KOVid on Vabariigi Valitsu-sele esitanud projektid, millele toetust soovi-takse saada ning VV on 19.02.2015 KOVide poolt esitatud projektide toetamise kinnita-nud.

		Linnu/valdu läbivaid riigiteid finantseeritakse vastavalt Vabariigi Valitsuse kinnitatud „Riigiteede teehoiukavale 2014-2020“. Valitsus on kinnitanud täiendavate taristuinvesteeringute programmi raames transiitvede programmi, mille jaoks eraldatakse 15 miljonit eurot (kokku aastatel 2018 ja 2019), mis on mõeldud kohalike omavalitsuste toetuseks, kelle haldusalas olevaid kohalike teid kasutatakse transiitvedena. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 5. Finantseerida riigieelarvest linnade haldusterritooriumil asuvate ühistranspordi infrastruktuuri osaks olevate maakonnaliinide bussipeatuste väljaehitamist ja sisustamist marsruutidel, mida linnaliinibussid ei läbi.	Liikumisvõimaluste tagamine kõigile elanikele on üleriigiline prioriteet. Kuna Tallinnas elab ja töötab kõigi naabervaldade elanikke, peaks riigipoolne toetus hõlmama ka investeeringutoetusi selliste ühistranspordi tugisüsteemide arendamiseks ja infrastruktuuri kaasajastamiseks (peatuste väljaehitamine, ümberistumisterminaalide rajamine), mis ei ole seotud linnasisese ühistranspordi korraldamisega, kuid on oluline väljaspool linna elavate elanike liikumisvõimaluste tagamiseks. Kuna nimetatud taristu korrashoidu ja puhastamist korraldatakse linna kulul, kuid rajatised teenindavad väljaspool linna elavate elanike huve, on linn seisukohal, et need kulud tuleb linnale hüvitada nt. Harju maakonnale eraldatava riigieelarvelise ühistranspordi toetuse kaudu.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Ühistranspordi arenguga seotud investeeringud on üks prioriteetseid suundi EL-i vahendite kasutamisel. Investeeringuid nii veeremisse, taristusse kui infosüsteemidesse on tehtud ja tehakse Ühtekuuluvusfondist ja Euroopa Regionaalarengufondist. Eraldi on rakendamisel perioodist 2014-2020 meede KOVidele raudteepeatuste ühendamiseks kohaliku liiklusega, kust KOVidel on võimalik taotleda erinevatele projektidele 85% suurust toetust, mis on suunatud just omavalitsusüksuste elanike liikumisvajaduste rahuldamiseks. Lisaks on suurmahulisi investeeringuid ühistranspordi teostatud saastekvootide müügist laekunud vahendite eest. Juhul kui ainult maakonna või kaugliini teenindamiseks on vaja välja ehitada bussipeatusi, siis vastava taotluse riigieelarvest finantseerimiseks peaks esitama ka liini korraldav pädev asutus.

		KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 6. Investeeringud ühistransporti	Lähtuvalt ühistranspordiseaduse § 24 võib riigieelarves ette näha ühistranspordi sihtotstarbelise toetuse avaliku teenindamise lepingu alusel teostatava liiniveo korraldamiseks, ühissõidukite soetamiseks, ühistranspordi taristu objektide rajamiseks, uuendamiseks või haldamiseks ja ühistranspordiuuringute korraldamiseks. Liikumisvõimaluste tagamine kõigile elanikele on üleriigiline prioriteet.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Ühistranspordi toetamiseks nähakse riigieelarves ette vahendid igaks aastaks. Ühistranspordiseaduse § 30 lõike 1 alusel kehtestatud kord reguleerib, kuidas toimub toetuse vajaduse arvestus ja kuidas toetust jagatakse. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 7. Tagada Aegna laevaliinile riigi poolne toetus.	Alates 2015. aastast on Aegna laevaliini ülalpidamine olnud täies mahus Tallinna kanda, sõltumata asjaolust, et kehtima hakanud muudatustega keelustati erimärgistusega kütuse kasutamine ehk kütusehinnale lisandus aktsiis. Kuna riik on seadnud eesmärgiks läbi transportidotsiooni elavdada elutegevust saartel, siis tuleks seda ette näha ka Aegna saare ühenduse puhul.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Vabariigi Valitsus kinnitas 17. augustil 2017. a pühasustusega väikesaarte seaduse muudatuse sätestamiseks seaduses kriteeriumid saarte arvamiseks pühasustusega väikesaarte toetuse saajate nimistusse. Eelnõu kohaselt täidaks Aegna saar pühasustusega väikesaare nimistusse kandmise kriteeriumi - viis püsielanikku kuue kuu jooksul kalendriaastast. Nimekirja kandmisel hakkab saar saama väikesaare toetust. Samas saarte lisandumine nimistusse ei taga regulaarset laevühendust. Esitatud eelnõuga muudetakse pühasustusega väikesaarte seaduse § 8 lõiget 2, et transporditeenuse korraldamine toimub ühistranspordiseaduses sätestatud korras lähtudes väikesaarte püsielanike liikumisvajadusest. See tähendab, et seadusest kaotatakse kohustus tagada regulaarne liiniühendus ning lähtutakse ressursside kasutamise sotsiaalsest ja majanduslikust otstarbekusest vastavalt ühistranspordiseadusele. Iga konkreetse laevaliini toetamine on riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve läbirääkimiste küsimus.

		KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.
Ettepanek 8. Riigipoolse toetuse andmine kohalikele omavalitsustele ühtse piletisüsteemi piiriüleste liinide teenindamise kulude katmisel.	Hetkel on endiselt lahtised piiriüleste teenindamise rahastamise põhimõtted kuna riigipoolse rahastamisotuse osas ei ole tulevikuks kindlust.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Selleks eraldi vahendeid ette ei nähta kuna tegu on jooksvate kuludega. Ühistranspordiseaduse kohaselt valla-, linna- või maakonnaliin on liin, mille peatused asuvad peamiselt sama valla, linna või maakonna haldusterritooriumil. Valla-, linna- ja maakonnaliini eristamisel võetakse arvesse ka teisi nimetatud liini iseloomustavaid näitajaid, eelkõige sõiduplaani, sõitjate põhilist sihtgruppi, peamist teeninduspiirkonda ja ühisõiduki tehnilist vastavust selle liini teenindamiseks. Piiriüleseid liine, millel on ka maakonnaliini tunnuseid (st teenindab kogu maakonna elanike huve) toetatakse lähtuvalt vastavalt pädevate asutuste vahelisele kokkuleppele. Riigi toetuse jaotamine lepitakse kokku konkreetsete pädevate asutuste läbirääkimiste käigus. Riigi poolt ühistranspordi arenguks antavad toetused võimaldavad KOVidel hoida kokku investeeringutelt, millest tulenevalt vabanevad vahendid, et katta täiendavaid kulusid seoses piletisüsteemide integreerimisega. Tuleb arvestada, et need kulud on marginaalsed ühistranspordi investeeringute kogumahu juures. KTK seisukoht: KTK võtab Valitsuskomisjoni seisukoha teadmiseks.

VII IKT VALDKOND

VABARIIGI VALITSUSE ETTEPANEKUD		
ETTEPANEK	PÕHJENDUS	KOOSTÖÖKOGU SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Omavalitsuste infotehnoloogia keskseks koordineerimiseks ja kompetentsi suurendamiseks, organisatsiooni ja tegevuste jätkusuutliku rahastamismudeli kokkuleppimine riigi- ja omavalitsuste liitude vahel.	Omavalitsuste infotehnoloogia arenduskeskuse loomiseks ja tegevuste toetamiseks 16.05.2016 sõlmiti kolmepoolne koostööleping riigihaldusministri ja EMOL/ELL vahel (kehtib 2018. aasta lõpuni). Leiame, et valitud strateegia on õige ning vajalik on tagada omavalitsuste IKT valdkonna keskne koordineerimine ja arendamine perspektiiviga vähemalt kuni 5 aastat. Teeme ettepaneku algatada läbirääkimised omavalitsuste liitude infotehnoloogia kompetentsi ja rolli suurendamiseks, leppides kokku edaspidised IKT arenduskeskuse ülesanded, rahastamise põhimõtted ja allikad.	KTK seisukoht: KTK nõustub Valitsuskomisjoni seisukohaga

VIII MUUD ETTEPANEKUD

OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU ETTEPANEKUD		
FISKAALSE MÕJUGA ETTEPANEKUD	PÕHJENDUS	VALITSUSKOMISJONI SEISUKOHT, KOKKULEPE, ERIARVAMUS
Ettepanek 1. Eraldada toetus üleriigilistele omavalitsusliitudele rahvusvahelise koostöö toetamiseks. Näha selleks 2018. aastal ette 150 000 €.	Rahvusvahelise koostöö toetuse vahendid vähenesid samuti seoses kärbetega. Kulud on aga kogu Euroopas kasvanud. Taotleme selle toetuseliigi kasvatamist ja hilisemat suurendamist kuni 5% aastas.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Vahendite mahtu ei planeerita suurendada. KTK eriarvamus: KTK ei nõustu Valitsuskomisjoni seisukohaga ja jääb oma taotluse juurde

LÕPPSÄTTED

Ülevaade valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni 2017.aastal toimunud läbirääkimiste tulemustest Omavalitsusliitude Koostöökogu poolt esitatud täiendavates kohalike omavalitsuste ülesandeid, planeerimist ja finantsjuhtimist puudutavates küsimustes on toodud Lisas 1.

Pooled esitavad 2018. aasta eelarve läbirääkimiste lõpp-protokolli allkirjastatuna Vabariigi Valitsusele, kes selle koos 2018. aasta riigieelarve menetlemisega Riigikogule esitab.

Tallinnas septembril 2017

(allkirjastatud digitaalselt)
Jaak Aab

Riigihalduse minister,
Valitsuskomisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)
Taavi Aas

Eesti Linnade Liidu juhatuse esimees

(allkirjastatud digitaalselt)
Kurmet Müürsepp

Eesti Maaomavalitsuste Liidu esimees